

Nutrija

**Vesela
SOLA**

ali kdo ima pravico se imenovati invazivka

V zadnjem času lahko v medijih preberemo in slišimo veliko o nutrijah na Ljubljanskem barju in o nasprotujočih si mnenjih o tem, ali jih je preveč in kolikšno škodo povzročajo. Z novimi spoznanji o razvoju in prilagodljivosti vrst smo postali izjemno občutljivi za vrste, ki smo jih poimenovali invazivke. Da jih lažje prepoznamo, smo sestavili definicijo invazivnih vrst. Po njej so invazivne vrste, ki so vseprisotne, imajo izvor izven kraja pojavljanja, na novo okolje delujejo škodljivo in najpomembnejše: v novo okolje jih je prinesel človek. S prav tem zadnjim delom definicije smo sami sebe izključili iz seznama invazivk, saj smo se iz rodne Afrike po vsem planetu naselili povsem sami. Čeprav po našem lastnem opisu ne ustrezamo definiciji invazivke, pa smo ultimativni vsiljivci, saj je naš škodljivi vpliv na planet največji od vseh vrst, ki so se kadarkoli razvile. Kljub vsemu invazivnim vrstam napovedujemo že vnaprej na neuspeh obsojene vojne in bitke na različnih frontah. Pri tem pa pozabljamo dvoje: na ključ definicije, da smo jih v okolje, kjer jih nočemo, prinesli sami in da smo to vojno na globalni ravni že zdavnaj izgubili.

Nutrija je velik glodavec

Nutrija spominja na veliko podgano in je z njo tudi v sorodu. Celotno, do 60 cm dolgo in do 9 kg težko telo, prekriva grob rjav kožuh, pod katerim ima sivo poddlako. Ima okrogel, 25 do 40 cm dolg rep. Oči ima visoko na glavi. To ji zagotavlja dober pregled okolice iz trave ali iz vode, v kateri preživi večino časa. Ima majhna ušesa in oranžne zobe.

Nutrije se hranijo s školjkami in polži ter s koreninami vodnih rastlin, iz rastlin lahko celo gradijo lebdeče splave.

Družabna polvodna žival

Nutrije živijo v kolonijah, v katerih sta od 2 do 13 živali. Kolonijo po navadi sestavlja odrasel samec in številne samice z mladiči. Samice imajo dve do

Zobje so obarvani oranžno zaradi mineralnih železovih barvil v sklenini.

Nutrija poje za četrtno svoje telesne mase hrane na dan. Pri hranjenju s koreninami vodnih in obvodnih rastlin spodkopava tla.

tri legla na leto in v vsakem leglu pet do devet mladičev. Spolno dozori že pri štirih mesecih, pari pa se lahko že dva dni po kotitvi. Vse to zelo prispeva k izjemno velikim in naraščajočim populacijam nutrij.

Življenjski prostor nutrij so sladkovodna močvirja; čeprav redko pa jih vseeno najdemo tudi v slanih močvirjih. Svoje brloge si gradijo v bližini jezer ali vodnih kanalov, včasih pa se naselijo v opuščene rove bobrov ali pižmovk. Nutrije v naravi živijo okrog šest let, v ujetništvu pa do deset.

Od kod so k nam prišle nutrije?

Nutrije so doma v mokriščih Južne Amerike. Zaradi lepega kožuha so jih za potrebe modne industrije v tridesetih letih prejšnjega stoletja začeli gojiti na številnih farmah po vsem svetu. Nekatere so s teh farm ušle in se od tam razširile ter izjemno namnožile v lokalnih močvarah.

Zakaj ne maramo nutrij?

Nutrije pri hranjenju kopljejo v tla in s tem tako zelo uničujejo vegetacijo, da povzročajo erozijo tal in poškodbe na jezerskih in rečnih bregovih. Zaradi izjemno hitrega večanja populacij nutrij in njihovih prehranjevalnih

Nutrije gojijo na farmah za kožuhovino – le kdo bi se še rad ovijal vanjo?

navad v resnici invazivno ogrožajo ekosistem, v katerem živijo.

Nutrije pa so tudi gostiteljice številnih zajedavcev in povzročiteljev bolezni, vključno s trakuljami, jetrnimi metljaji, glistami in bakterijskimi povzročitelji tuberkuloze.

In kako naprej?

Populacija nutrij je pri nas prevelika, če si to priznamo ali ne. A zanjo gotovo niso krive nutrije, temveč, tako kot v številnih primerih, naše nespametne odločitve in želje. Ne glede na vse ukrepe, ki jih bomo uporabili za zmanjšanje števila nutrij, bodo nutrije zelo verjetno ostale prebivalke našega ljubljanskega barja in močvirij po vsem svetu. Se pa na primeru nutrij lahko nekaj naučimo, pa čeprav nam gre tovrstno učenje zelo slabo – če našega okolja ne bomo varovali in skrbeli za domačo biotsko raznovrstnost, izvornih življenjskih okolij naši znaninci ne bodo poznali.